

Ogólna Specyfikacja Techniczna Odbioru i Wykonania Robót Budowlanych

*Wymagania ogólne dotyczące robót
budowlanych przy :*

*Remontie istniejących
pomieszczeń Baru
OLIMPIJCZYK
i adaptacji na biura*

1. WST P	4
1.1. Nazwa zamówienia	4
1.2. Przedmiot i zakres robót budowlanych	4
1.3. Okre lenia podstawowe	4
1.4. Ogólne wymagania dotycz ce robót	9
1.4.1. Przekazanie terenu budowy	10
1.4.2. Dokumentacja projektowa	12
1.4.3. Zgodno robót z Dokumentacją projektów	12
1.4.4. Zabezpieczenie terenu budowy	13
1.4.5. Ochrona rodowiska w czasie wykonywania robót	13
1.4.6. Ochrona przeciwpo arowa.....	15
1.4.7. Ochrona własno ci publicznej i prywatnej	15
1.4.8. Ograniczenie obci e osi pojazdów	16
1.4.9. Bezpiecze stwo i higiena pracy	17
1.4.10. Stosowanie si do prawa i innych przepisów	18
1.4.11. Odst pstwa od Projektu	18
1.4.12. Zakres prac Wykonawcy.....	18
2. MATERIAŁY I URZ DZENIA	21
2.1. Ogólne wymagania dotycz ce materiałów i urz dze	21
2.1.1. Materiały nie odpowiadaj ce wymaganiom jako ciowym	23
2.1.2. Przechowywanie i składowanie materiałów i urz dze	23
2.1.3. Stosowanie materiałów zamiennych	23
2.1.4. Oznakowanie materiałów.....	23
2.2. Szczegółowe wymagania materiałowe poszczególnych elementów	24
3. SPRZ T.....	25
4. TRANSPORT I SKŁADOWANIE	25
4.1. Transport	25
4.2. Składowanie	26
5. WYKONANIE ROBÓT	26
5.1. Wymagania ogólne	26
5.2. Zestawienie robót	28
6. KONTROLA JAKO CI I ROBÓT	28
6.1. Zapewnienie wysokiej jako ci wykonywanych robót	28
6.2. Zasady kontroli jako ci robót	28
6.3. Pobieranie próbek	29
6.4. Badania i pomiary	30
6.5. Raporty z bada	30
6.6. Certyfikaty i deklaracje	30
6.7. Dokumenty budowy	30
6.7.1. Dziennik budowy	30
6.7.2. Ksi ka obmiarów	30
6.7.3. Pozostałe dokumenty budowy	30
7. OBMIAR ROBÓT	31
8. ODBIÓR ROBÓT	31
8.1. Odbiór robót zanikaj cych i ulegaj cych zakryciu	31
8.2. Odbiór cz ciowy	31
8.3. Odbiór ostateczny (ko cowy)	31
8.3.1. Dokumenty do odbioru ostatecznego (ko cowego)	32
8.3.2. Odbiór pogwarancyjny po upływie okresu r kojmi i gwarancji	32
9. ROZLICZENIE ROBÓT.....	32

10. PRZEPISY: USTAWY, ROZPORZ DZENIA, NORMY 33

1. Wstęp

1.1. Nazwa zamówienia

Przedmiotem niniejszej Ogólnej Specyfikacji są podstawowe wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót budowlano-instalacyjnych związanych z Remontem pomieszczeń istniejącego baru Olimpijczyk i adaptacją na biura.

1.2. Przedmiot i zakres robót budowlanych

Przedmiotem robót budowlanych jest Remont pomieszczeń istniejącego baru Olimpijczyk i adaptacja na biura. W ramach inwestycji przebudowie podlegać będzie pomieszczenia parteru : wiatrołap , hol , przedsionek , toaleta damska i męska oraz pomieszczenia pięt : sala konsumpcyjna , hol , WC , pomieszczenia gospodarcze , kuchnia , pomieszczenia techniczne .

1.3. Określenia podstawowe

Wymienione poniżej określenia występujące w Specyfikacji Technicznej należy rozumieć w takim samym przypadku następująco:

Zamawiający – osoba prawna kierująca się prawem publicznym, która zawiera Kontrakt z Wykonawcą zlecając mu wykonanie robót.

Wykonawca (Generalny Wykonawca) – osoba prawna lub fizyczna realizująca Roboty zlecone przez Zamawiającego na warunkach Kontraktu.

Projektant – uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji projektowej. Podstawowe prawa i obowiązki Projektanta określają odpowiednie przepisy Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2010r Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.).

Zarządca realizacji umowy – osoba prawna lub fizyczna określona w istotnych postanowieniach umowy, wyznaczona przez Zamawiającego, upoważniona do nadzorowania realizacji robót i administrowania umowami w zakresie określonym w udzielonym pełnomocnictwie (Zarządca realizacji nie jest obecnie prawnie określony w polskich przepisach).

Zarządca realizacji umowy w ramach posiadanego umocowania od Zamawiającego reprezentuje interesy Zamawiającego na budowie przez sprawowanie kontroli zgodnie z realizacją robót budowlanych z dokumentacją projektową , Specyfikacjami Technicznymi, przepisami, zasadami wiedzy technicznej oraz postanowieniami warunków umowy. Dla prawidłowej realizacji swoich obowiązków, zgodnie z przepisami prawa budowlanego, Zarządca realizacji umowy pisemnie wyznacza Inspektorów nadzoru działających w jego imieniu, w zakresie przekazanych im uprawnień i obowiązków. Wydawane przez nich polecenia mają moc poleceń Zarządcy realizacji umowy. Jeżeli umowa nie przewiduje powołania Zarządcy realizacji umowy lub równoznaczne stanowiska, opisane powyżej obowiązki wykonuje powołany bezpośrednio przez Zamawiającego Inspektor nadzoru branży budowlanej.

W przypadku niewyznaczenia przez Zamawiającego Zarządcy realizacji umowy, wszystkie odwołania w niniejszej i pozostałych Specyfikacjach, odnoszące się do Zarządcy realizacji umowy powinny być traktowane, zależnie od kontekstu i ustalone w umowie, jako odnoszące się odpowiednio do Inspektora nadzoru lub bezpośrednio do przedstawiciela Zamawiającego.

Odpowiednio do zapisów umownych, Wykonawca jest zobowiązany w ramach kwoty ryczałtowej, przewidzianej w cenie ofertowej na zaplecze budowy, zorganizować na placu budowy i utrzymywać do końca robót biuro Zarządcy realizacji umowy i/lub Inspektorów nadzoru.

Inspektor nadzoru inwestorskiego (Inspektor nadzoru) – osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie techniczne i praktyczne zawodowe oraz uprawnienia budowlane, wykonująca samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, pisemnie wyznaczona przez

Zamawiający tego lub Zarządca tego realizacji umowy, działający w jego imieniu w zakresie przekazanych uprawnień określonych w Prawie budowlanym obowiązującego, dotyczących sprawowania kontroli zgodności realizacji robót budowlanych z dokumentacją projektową, Specyfikacjami technicznymi, przepisami, zasadami wiedzy technicznej oraz postanowieniami warunków umowy a także zapobiegania zastosowaniu wyrobów budowlanych wadliwych i niedopuszczonych do stosowania w budownictwie. Reprezentuje on interesy Zamawiającego na budowie i wykonuje bieżące kontrole jakości i ilości wykonanych robót, bierze udział w sprawdzaniu i odbiorach robót zakrywanych i zanikających, badaniu i odbiorze instalacji oraz urządzeń technicznych, jak również przy odbiorze gotowego obiektu.

Podstawowe prawa i obowiązki Inspektora nadzoru określają odpowiednie przepisy Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Kierownik Budowy – osoba pisemnie wyznaczona przez Wykonawcę robót, posiadająca odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, legitymująca się uprawnieniami do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, obejmującymi kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi w odpowiedniej specjalności, zobowiązana ustawowo do prowadzenia budowy w sposób zgodny z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także upoważniona do występowania w imieniu Wykonawcy w sprawach realizacji kontraktu, ponosząca ustawowo odpowiedzialność za prowadzoną budowę i za prawidłowe prowadzenie jej dokumentacji. Podstawowe prawa i obowiązki Kierownika Budowy określają odpowiednie przepisy Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Podwykonawca – osoba prawna lub fizyczna wymieniona w ofercie jako podwykonawca tych robót, oraz jej następcy prawni albo każda inna osoba prawna lub fizyczna nie wymieniona w ofercie, z którą, zgodnie z art. 647[1] Kc oraz przy zachowaniu procedury określonej w Umowie, Wykonawca zawarł umowę o wykonanie tych robót.

Inni wykonawcy – osoby prawne lub fizyczne, którym Zamawiający zlecił bezpośrednio Wykonawcy wykonanie odpowiedniej części robót na terenie budowy, na którym Wykonawca realizuje zlecone mu roboty budowlane, oraz inne, niebędące Podwykonawcami, osoby lub jednostki prawne działające na terenie budowy na podstawie umowy z lub w uzgodnieniu Zamawiającym.

Polecenia Inspektora nadzoru / Zarządca tego realizacji umowy – wszelkie polecenia przekazane Wykonawcy lub Podwykonawcy przez Inspektora nadzoru / Zarządca tego realizacji umowy w formie pisemnej, dotyczącej zwłaszcza usunięcia nieprawidłowości lub zagrożenia, wykonania prób lub badań, także wymagających odkrycia robót lub elementów zakrytych, oraz przedstawienia ekspertyz dotyczących prowadzonych robót budowlanych i dowodów dopuszczenia do stosowania w budownictwie wyrobów budowlanych oraz urządzeń technicznych, sposobu realizacji robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy. W poleceniach Inspektor nadzoru może także od Kierownika budowy lub robót

dokonania poprawek bądź ponownego wykonania wadliwie wykonanych robót, a także wstrzymania dalszych robót budowlanych w przypadku, gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z projektem lub pozwoleniem na budowę.

Budowa – wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa lub nadbudowa obiektu budowlanego.

Obiekt budowlany – należy przez to rozumieć:

budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,

budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,

obiekt małej architektury.

Budynek – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiadający fundamenty i dach.

Budowla – obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury.

Obiekty małej architektury – różnorodne niewielkie obiekty, stanowiące zazwyczaj część zagospodarowania otoczenia budynków i budowli, a w szczególności obiekty kultury religijnej, posągi, wodotryski, murki oporowe, schody, ławki, donice i inne obiekty architektury ogrodowej, obiekty użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huftaki, drabinki, mietniki itp.

Tymczasowy obiekt budowlany – obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany następnie do przeniesienia w inne miejsce lub do rozbiórki, a także obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem, jak: kioski, pawilony sprzedażowe i wystawowe, przekrycia namiotowe i powłoki pneumatyczne, urządzenia rozrywkowe, barakowozy, obiekty kontenerowe, oraz np. makiet fragmentów budynku.

Czynność obiektu lub etap wykonania – czynność obiektu budowlanego zdolna do spełniania przewidywanych funkcji techniczno-użytkowych i możliwa do odebrania niezależnie od innych.

Teren budowy – obszar, w którym prowadzone są roboty budowlane, wraz z obszarem zajmowanym przez urządzenia zaplecza budowy, wskazany w szczegółowych warunkach umowy.

Droga tymczasowa (montażowa) – droga specjalnie przygotowana, przeznaczona do ruchu pojazdów obsługujących roboty budowlane na czas ich wykonywania, przewidziana do usunięcia po ich zakończeniu.

Roboty budowlane („Roboty”) – budowa, a także przebudowa, montaż, remont lub rozbiórka obiektu budowlanego, wykonywane przez Wykonawcę w celu zapewnienia prawidłowego oraz terminowego wykonania przedmiotu umowy.

Robota podstawowa – minimalny zakres prac, które po wykonaniu są możliwe do odebrania pod względem ilości i wymogów jakościowych oraz uwzględniają przyjęte w umowie stopie skalowania robót.

Remont – wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a nie stanowiących bieżącej konserwacji.

Rekultywacja – roboty mające na celu uporządkowanie i przywrócenie pierwotnych funkcji terenu naruszonego w czasie realizacji budowy lub robót budowlanych.

Istotne wymagania – wymagania dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i aspektów technicznych, jakie mają spełniać roboty budowlane.

Ustalenia techniczne – ustalenia podane w normach, aprobatkach technicznych i Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych.

Odpowiednia zgodność – zgodnie wykonanych robót z określonymi w projekcie dopuszczalnymi tolerancjami, a jeżeli granice tolerancji nie zostały określone – z przeciwnymi tolerancjami przyjmowanymi zwyczajowo dla danego rodzaju robót budowlanych.

Laboratorium – laboratorium jednostki naukowej, Zamawiającego, Wykonawcy lub inne laboratorium badawcze zaakceptowane przez Zamawiającego, niezbędne do przeprowadzania niezbędnych badań i prób związanych z oceną jakości stosowanych wyrobów budowlanych oraz prowadzonych robót.

Normy europejskie – normy przyjęte przez Europejski Komitet Standaryzacji (CEN) oraz Europejski Komitet Standaryzacji Elektrotechnicznej (CENELEC) jako „standardy europejskie” (EN) lub „dokumenty harmonizacyjne” (HD), zgodnie z ogólnymi zasadami działania tych organizacji.

Aprobata techniczna – pozytywna ocena techniczna wyrobu, stwierdzająca jego przydatność do stosowania w budownictwie.

Wyrób budowlany – należy przez to rozumieć wyrób w rozumieniu przepisów o ocenie zgodności, wytworzony w celu wbudowania, wmontowania, zainstalowania lub zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzany do obrotu zgodnie z odrębnymi przepisami jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyborów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowi czym integralną całość uytkową.

Materiały – wszelkiego rodzaju wyroby (inne niż Urządzenia) surowce, tworzywa i substancje, zarówno naturalne jak i sztucznie wytworzone, wprowadzane do obrotu zgodnie z odrębnymi przepisami, niezbędne do wykonania robót, zgodnie z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami Technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru, przeznaczone do wbudowania w Obiekty budowlane.

Urządzenia budowlane – urządzenia techniczne, aparaty i maszyny związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość uytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłóżca i urządzenia instalacyjne, w tym służące np. oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, bramy, szlabany, place postojowe place podmieiniki itp., mające stanowić lub stanowić część robót.

Urządzenia tymczasowe – wszelkie urządzenia zaprojektowane, zbudowane lub zainstalowane na terenie budowy, potrzebne do wykonania robót budowlanych oraz usunięcia wad, a przewidziane do usunięcia po zakończeniu robót.

Sprzęt – wszystkie maszyny, środki transportowe i drobny sprzęt budowlany, z urządzeniami do konserwacji i obsługi, potrzebne dla zgodnej z umową realizacji robót budowlanych.

Organ samorządu zawodowego – organy określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 z późn. zm.).

Właściwy organ – organ administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru architektoniczno-budowlanego lub organ specjalistycznego nadzoru budowlanego.

Opłata – kwota należna wnoszona przez zobowiązanego za określone ustawa obowiązkowe kontrole i inne czynności dokonywane przez właściwy organ.

Prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane – tytuł prawny wynikający z prawa własności, uytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych.

Pozwolenie na budowę – prawomocna decyzja administracyjna zezwalająca na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego.

Dokumentacja projektowa (Projekt, Dokumentacja) – zbiór dokumentów, służących do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, zawierający w szczególności:

- projekt budowlany w zakresie uwzględniającym specyfikację robót budowlanych;
- projekty wykonawcze uzupełniające i uszczegóławiające projekt budowlany w zakresie i stopniu dokładności niezbędnym do sporządzenia przedmiaru robót, kosztorysu inwestorskiego, przygotowania oferty przez Wykonawcę i realizacji robót budowlanych;
- przedmiary robót,
- informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

Dla obiektów, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, dokumentacja może nie zawierać projektu budowlanego.

Dokumentacja projektowa zawiera cztery rysunki, wyjaśnienie symboli, opisy techniczne i zestawienia, obliczenia i dokumenty, zgodnie z wykazem podanym na początku każdego tomu, w podziale na branże.

Osobny tom dokumentacji stanowi przedmiary robót. Kompletna informacja o projekcie daje dokumentacja w połączeniu z niniejszą Ogólną Specyfikacją Techniczną i kompletem Szczegółowych Specyfikacji Technicznych wykonania i odbioru robót, zawierająca opisowe wymagania wobec robót budowlanych przedmiotem zamówienia.

Dokumentacja budowy – pozwolenie na budowę wraz z załączonymi Projektami, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, także, w miarę potrzeby, rysunki i opisy służące realizacji obiektu, operaty geodezyjne i księgi obmiarów, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu – także dziennik montażu.

Dokumentacja powykonawcza – dokumentacja budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi i załączonymi Instrukcjami technicznej obsługi (eksploatacji). Wymagany zakres dokumentacji powykonawczej jest szczegółowo opisany w p. 1.7.12 niniejszej Specyfikacji.

Instrukcja technicznej obsługi (eksploatacji) – instrukcja opracowana przez Wykonawcę lub dostawcę urządzeń technicznych i maszyn, określająca rodzaje i kolejność lub współzależności czynności obsługi, przeglądów i zabiegów konserwacyjnych, warunkujących ich efektywne i bezpieczne użytkowanie. Instrukcja techniczna obsługi (eksploatacji) jest również składnikiem dokumentacji powykonawczej obiektu budowlanego.

Oferta – wyceniona propozycja Wykonawcy, złożona Zamawiającemu na piśmie w określonej formie, na wykonanie robót budowlanych oraz usunięcie ewentualnych wad, zgodnie z warunkami określonymi w Specyfikacji istotnych warunków zamówienia, stanowiąca integralny składnik umowy.

Przedmiar robót – zestawienie przewidzianych do wykonania robót podstawowych w kolejności technologicznej ich wykonania, ze szczegółowym opisem lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis, oraz wskazaniem Szczegółowych Specyfikacji Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek przedmiarowych robót podstawowych.

Umowa – zgodnie z oświadczeniem woli Zamawiającego i Wykonawcy, wyrażone na piśmie, o wykonanie określonego w jej treści obiektu lub roboty budowlanej, w ustalonym terminie i za uzgodnionym wynagrodzeniem. Umowa jest podstawowym dokumentem, regulującym wzajemne stosunki, prawa i obowiązki Zamawiającego i Wykonawcy w trakcie realizacji obiektu lub roboty budowlanej.

W przypadku niezgodności lub rozbieżności pomiędzy zapisami umowy i zapisami niniejszej i pozostałych Specyfikacji Technicznych, pierwszeństwo mają zapisy umowy.

Szczegółowe warunki umowy – dokument określający lub uzupełniający ogólne warunki umowy.

Cena umowna – kwota wymieniona w umowie jako wynagrodzenie należne Wykonawcy za wykonanie obiektu lub robót budowlanych, wraz z usunięciem ewentualnych wad, zgodnie z postanowieniami warunków umowy.

Wada – jakakolwiek czynność robót budowlanych wykonana niezgodnie z dokumentacją projektową, Specyfikacjami Technicznymi lub innymi dokumentami umowy.

Dzień – każdy z dni kalendarzowych rozpoczynający się i kończący o północy.

Dziennik budowy – dziennik wydany przez właściwy organ zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowiący urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w czasie wykonywania robót.

Rejestr obmiarów – akceptowana przez Inspektora Nadzoru księga z ponumerowanymi stronami, służąca do wpisywania przez Wykonawcę obmiaru dokonanych robót w formie wyliczeń, szkiców i ewentualnie dodatkowych załączników. Wpisy w rejestrze obmiarów podlegają potwierdzeniu przez Inspektora nadzoru budowlanego.

Grupy, klasy, kategorie robót – grupy, klasy, kategorie określone w rozporządzeniu nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (Dz. Urz. L 340 z 16.12.2002 r., z późn. zm.).

Wspólny Słownik Zamówień (CPV) – system klasyfikacji produktów, usług i robót budowlanych, stworzony na potrzeby zamówień publicznych. Składa się ze słownika głównego oraz słownika uzupełniającego. Obowiązuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Komisji WE nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniającego rozporządzenie 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV, stosowanie kodów CPV do określania przedmiotu zamówienia przez zamawiających z ówczesnych Państw Członkowskich UE stało się obowiązujące z dniem 20 grudnia 2003 r. Polskie Prawo zamówień publicznych przewidziało obowiązek stosowania klasyfikacji CPV począwszy od dnia akcesji Polski do UE, tzn. od 1 maja 2004 r.

OST – Ogólna Specyfikacja Techniczna.

SST – Szczegółowa Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

1.4. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową, za ciśle przestrzeganie harmonogramu robót, za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z projektem wykonawczym, wymaganiami Specyfikacji Technicznych wykonania i odbioru robót, wymaganiami programu zapewnienia jakości i projektu organizacji robót oraz zgodnie z poleceniami Zarządcy realizacji umowy.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami i rzędnościami określonymi w dokumentacji projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Zarządcę realizacji umowy. Następstwa jakiegokolwiek błędnie spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczeniu robót, jeżeli wymaga tego budżet Zarządcy realizacji umowy, zostaną poprawione przez Wykonawcę na własny koszt. Sprawdzenie wytyczenia robót lub wyznaczenia wysokości przez Zarządcę realizacji umowy nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

Wykonawca zatrudni uprawnionego geodetę w odpowiednim wymiarze godzin pracy, który w razie potrzeby będzie służył pomocą Zarządcy realizacji umowy przy sprawdzaniu lokalizacji i rzędnych wyznaczonych przez Wykonawcę.

Stabilizacja sieci punktów odwzorowania założonej przez geodetę będzie zabezpieczona przez Wykonawcę, zaś w przypadku uszkodzenia lub usunięcia punktów przez sprzęt lub personel Wykonawcy, podwykonawców lub inne osoby od niego zależne, zostaną one założone ponownie na jego koszt. W przypadkach, gdy roboty budowlane wymagają ich usunięcia, Wykonawca w odpowiednim czasie powiadomi o potrzebie ich usunięcia i będzie zobowiązany do przeniesienia lub odtworzenia tych punktów.

Odprowadzenie wody z terenu budowy i odwodnienie wykopów należy do obowiązków Wykonawcy i uważa się, że ich koszty zostały uwzględnione w kosztach jednostkowych pozostałych robót.

Decyzje Zarządcy realizacji umowy dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w umowie, projekcie wykonawczym i Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych, a także w normach i wytycznych wykonania i odbioru robót. Przy podejmowaniu decyzji Zarządcy realizacji umowy uwzględnia wyniki badań materiałów i jakości robót, dopuszczalne niedokładności normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, do wiadomości z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozwiązanie kwestii.

Polecenia Zarządzącego realizacją umowy będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą wstrzymania robót. Skutki finansowe z tytułu takiego wstrzymania robót poniesie Wykonawca.

Zakres zlecenia obejmuje :

Pomieszczenia parteru : 86,49 m²

- wiatrołap 13,99 m²
- Hol 59,55 m²
- przedsionek 2,88 m²
- toaleta damska 5,87 m²
- toaleta męska 4,20 m²

Pomieszczenia pietra : 169,77 m²

- sala konsumpcyjna 99,58 m²
- hol 1 8,85 m²
- WC 2,36 m²
- hol 2 7,31 m²
- pom. Gosp. 1 2,70 m²
- pom. Gosp. 2 3,63 m²
- kuchnia 1 15,59 m²
- kuchnia 2 18,45 m²
- pom. Techniczne 11,33 m²

1.4.1. Przekazanie terenu budowy

Zamawiający, w terminie określonym w umowie, przekaje protokolarnie Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, podaje lokalizację, przekaje dziennik budowy oraz Dokumentację projektową i komplet Szczegółowych Specyfikacji Technicznych.

W czasie przekazania terenu Zamawiający w szczególności przekaje Wykonawcy:

- 1) dokumentację techniczną inwestycji według wykazu załączonego do umowy i w ilości egzemplarzy przewidzianej w umowie,
- 2) kopie decyzji o pozwoleniu na budowę,
- 3) kopie uzgodnień i zezwoleń uzyskanych w czasie przygotowywania robót do realizacji przez Zamawiającego dla umożliwienia prowadzenia robót,
- 4) dokumenty geodezyjnego wytyczenia granic terenu budowy, ze wskazaniem w terenie wytyczonych punktów i określeniem ich współrzędnych geodezyjnych,
- 5) lokalizację i rzędne najbliższych reperów wysokościowych,
- 6) punkt poboru wody i energii elektrycznej, komisyjnie spisując stan liczników wody i energii w momencie przekazania, lub informacje o przewidywanym sposobie zasilenia terenu budowy w media wraz uzgodnieniami z dostawcami mediów,
- 7) miejsce ewentualnego zrzutu cieków.

Pobór wody i energii elektrycznej będzie rozliczane z dostawcami na podstawie odczytów licznikowych. Koszt ich zainstalowania pokryty będzie przez Wykonawcę lub Zamawiającego, zależnie od ustaleń umownych. Koszty zużycia mediów całkowicie pokrywa Wykonawca.

Po zakończeniu robót Wykonawca uporządkuje teren budowy i przekaje go protokolarnie Zamawiającemu.

Organizacja placu budowy

Organizacja i utrzymanie placu budowy należy do zakresu robót Wykonawcy. Organizacja i utrzymanie placu budowy powinno nastąpić w uzgodnieniu z Inwestorem Zastępczym.

Jeżeli udostępniony w tym celu przez Zamawiającego teren jest niewystarczający, Wykonawca zabezpiecza na wymagany okres, na własny koszt, konieczną powierzchnię,

Wykonawca wykonuje i przeprowadza jego likwidację. Jeżeli przez składowanie materiałów, sprzętu, urządzeń pomocniczych, Wykonawca uniemożliwia pracę innym firmom, jest zobowiązany do zmiany miejsca składowania bez roszczenia dodatkowych wynagrodzeń. Koszty dzierżawy terenu koniecznego do prawidłowego przeprowadzenia robót i właściwego przygotowania organizacji i urządzenia placu budowy powinny być przewidziane na etapie przygotowania oferty. Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć i ustawić pomieszczenia zaplecza budowy wraz z niezbędnym biurem budowy i zapleczem socjalnym dla pracowników wykonawcy (z uwzględnieniem podwykonawców) wraz z niezbędnymi przyłączami mediów oraz zaprojektować, uzgodnić, dostarczyć i wykonać wszystkie niezbędne tymczasowe przyłącza mediów na potrzeby budowy. Ponadto do obowiązków Wykonawcy należy zaprojektować, uzgodnić, wykonać i dostarczyć tablice informacyjne budowy.

Zakwaterowanie załogi oraz związane z tym koszty należy do obowiązków Wykonawcy.

Zakwaterowanie nie może odbywać się w wykończonych pomieszczeniach budowanych obiektów, i nie może być powodem wstrzymania, zahamowania lub opóźnienia przebiegu robót budowlanych.

Za zgodą Inwestora Zastępczego dopuszcza się organizowanie tymczasowych magazynów w niewykończonych pomieszczeniach technicznych lub innych pomieszczeniach kondygnacji podziemnych, garażowych.

Koszty organizacji placu budowy – dostarczenia i ustawienia, a także utrzymania pomieszczeń zaplecza budowy; ogrodzenia tymczasowego; zabezpieczenie placu budowy; wywózki śmieci i odpadów, zabezpieczenia otoczenia przed zniszczeniem, hałasem, uciążliwością; przyłączy na potrzeby budowy; utrzymania dróg publicznych i prywatnych, magazynowania i składowania; obsługi geodezyjnej i geotechnicznej; nadzoru (łącznie z nadzorem technicznym); zarządzenia –

należy do kosztów ogólnych budowy i ponosi je Wykonawca. Szczególnie uwaga należy zwrócić na koszty wymienione poniżej (nie ograniczając się tylko do uwzględnienia podanych w specyfikacji):

koszty zużycia wody i energii (prąd + gaz + centralne ogrzewanie + woda) ponosi Wykonawca,

wszelkie koszty, koniecznych, szeroko pojętych środków ochrony ppoż., a do momentu odbioru robót, przy uwzględnieniu obowiązków przepisów ponosi Wykonawca.

Jeżeli nie przewiduje się specjalnych płatności za pracę w warunkach zimowych i złej pogodzie,

rekompensata wobec sąsiadów, również budowy na ich terenach jak również koszty zabezpieczenia (przekrycia, przegrody itp.), usunięcia zanieczyszczeń spowodowanych działalnością budowlaną, uszkodzenia gruntu, szkody budowlane na terenie własności sąsiadów ponosi b.dzie Wykonawca. W przypadku roszczeń sąsiadów wobec Zamawiającego, Wykonawca przejmuje całkowicie odpowiedzialność za powstałe szkody i skargi,

koszty ogólne za cały przewidziany okres budowy, jak również za następne dwa miesiące, uwzględniane są za pokryte i powinny zostać uwzględnione w ofercie.

Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia kosztów wszystkich materiałów (wykorzystanych i odpadów), zamówienia i transportu, montażu i robocizny, przygotowania terenu prac bezpośrednio związanych z wykonaniem danych robót, narzędzi, ekwipunku i zabezpieczeń, kosztów magazynowych, ceł importowych, podatków (z wyjątkiem VAT), których poniesienie jest konieczne w celu właściwego wykonania robót. Koszty te powinny być zawarte w ofercie. Do kosztów zalicza się także koszty dostarczenia lub wykonania na budowie prezentacji próbek, wykonania prototypów powierzchni i elementów, pokazania

przykładowego montażu, itp. – według specyfikacji w projektach branżowych. Koszty po rednie (w szczególności ciurzenia, rozplanowania, ogrodzenia, nadzoru i zarządu terenu budowy; wykorzystania ciurkich maszyn budowlanych; dostarczenia, ustawienia i mocowania rusztowa; przegląd istniejącego budynku, inspekcji i testowania, rysunków roboczych, rysunków powykonawczych, koordynacji robót ze wszystkimi podwykonawcami, prowadzonymi pracami na terenie budowy, ubezpieczenia, ryzykami, zysków i jakichkolwiek innych kosztów, powinny być wliczone w ofertę.

1.4.2. Dokumentacja projektowa

Dokumentacja projektowa zawiera czopisy i rysunki, wyjaśnienie symboli, obliczenia i dokumenty, zgodne z wykazem podanym na początku, w podziale na branżę. Osobny tom dokumentacji stanowi przedmiar robót. Kompletna informacja o inwestycji daje Dokumentacja w połączeniu z niniejszą Ogólną Specyfikacją Techniczną i kompletem Szczegółowych Specyfikacji Technicznych wykonania i odbioru robót, zawierających opisowe wymagania wobec robót będących przedmiotem zamówienia.

Jeżeli w trakcie wykonywania robót okaże się koniecznym uzupełnienie/uszczegółowienie rozwiązania przedstawionych w dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego, Wykonawca sporządzi propozycję rozwiązania w formie rysunkowej lub/i opisowej na własny koszt w dwóch egzemplarzach i przedłoży je Inwestorowi Zastępcy i Projektantowi do zatwierdzenia i do akceptacji w celu wdrożenia do realizacji.

Wszystkie uzupełnienia/uszczegółowienia dokumentacji projektowej nie powinny odbiegać od głównych założeń projektowych, co do formy i charakteru projektowanego obiektu i mieścić się w określonym przedziale tolerancji.

Struktura Dokumentacji projektowej przedstawiono w niniejszej Specyfikacji.

1.4.3. Zgodność robót z Dokumentacją projektową

Specyfikacje Techniczne i Dokumentacja projektowa oraz dodatkowe dokumenty przekazane Wykonawcy stanowią załączniki do umowy, a wymagania wyszczególnione w choćby jednym z nich obowiązują dla Wykonawcy tak, jakby zawarte były w całej dokumentacji.

Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora nadzoru, który dokona odpowiednich zmian i poprawek.

Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały mają być zgodne z Dokumentacją projektową i Specyfikacjami Technicznymi. Wielkość określone w Dokumentacji projektowej i w Specyfikacjach Technicznych będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowli muszą być jednorodne i wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

W przypadku, gdy dostarczane materiały lub wykonane roboty nie będą zgodne z Dokumentacją projektową lub odpowiednią Specyfikacją Techniczną i mają wpływ na niezadawalającą jakością elementów budowli, takie materiały zostaną zastąpione innymi, a elementy budowli rozebrane i wykonane ponownie na koszt Wykonawcy.

Wykonawca zobowiązany jest, przed przystąpieniem do ofertowania zadania inwestycyjnego, do

dokładnego i wnikliwego zapoznania się z dokumentacją projektową.

Należy przez to rozumieć, że wykonanie wszelkich robót nie wliczonych w ofertę Wykonawcy czy w przedmiarze robót dostarczonym przez Zamawiającego, a wynikających jednoznacznie z dokumentacji projektowej, może być egzekwowane przez Zamawiającego i nie podlega odrębnej zapłacie (umowie ryczałtowej). Wykonawca powinien upewnić się czy nie wystąpi tymczasowy, dodatkowy lub towarzyszący zakres robót wynikający np. z technologii, poza

zakresem przedstawionym w dokumentach przetargowych dostarczonych przez Zamawiającego, a w przypadku jego stwierdzenia, zobowiązany jest do wyszczególnienia przedmiotowego zakresu robót w swojej ofercie. Dołączony do dokumentów przetargowych przedmiar robót należy traktować jako dokument pomocniczy. Podstawy wyceny podane przez Zamawiającego w Przedmiarze Robót nie obowiązują Wykonawcy do sporządzenia kalkulacji kosztorysowej zgodnie z wymienionymi podstawami normatywnymi.

Obowiązkiem sporządzenia dokumentacji powykonawczej ciąży na Wykonawcy.

1.4.4. Zabezpieczenie terenu budowy

Przed przystąpieniem do wykonywania robót Wykonawca przekazuje Inspektorowi Nadzoru do zatwierdzenia projekt organizacji i zabezpieczenia robót na okres trwania budowy. W zależności od postępu robót projekt organizacji powinien być aktualizowany na bieżąco.

Przed rozpoczęciem robót Wykonawca podaje ten fakt do wiadomości właściwych organów i zainteresowanych użytkowników terenu w sposób określony w Prawie budowlanym i ustalony z Zarządcą realizacją umowy. Wykonawca umieści, w miejscach i ilościach określonych przez Zarządcę, tablice informacyjne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. (Dz.U. nr 108 poz. 953 z późn. zm.).

Wykonawca będzie odpowiedzialny za zabezpieczenie, dozór i ochronę terenu budowy oraz wszystkich materiałów i elementów wyposażenia użytych do realizacji robót od chwili przekazania terenu budowy do ostatecznego odbioru robót. Przez cały ten okres zgromadzone materiały, urządzenia lub ich elementy będą utrzymywane w sposób satysfakcjonujący Inspektora nadzoru.

Można wstrzymać realizację robót, jeżeli w jakimkolwiek czasie Wykonawca zaniedbuje swoje obowiązki w tym zakresie.

W trakcie realizacji robót Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie utrzymywał tymczasowe urządzenia zabezpieczające, w tym: ogrodzenia, poręczki, oświetlenie, sygnały i znaki ostrzegawcze, zapewni dozór oraz wszelkie inne środki niezbędne dla ochrony robót, bezpieczeństwa i wygody pracowników i innych osób.

Wszystkie znaki drogowe, bariery i inne urządzenia zabezpieczające muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i być zaakceptowane przez Inspektora nadzoru.

Wykonawca będzie także odpowiedzialny do czasu zakończenia robót za utrzymanie wszystkich reperów i innych znaków geodezyjnych istniejących na terenie budowy i w razie ich uszkodzenia lub zniszczenia do odbudowy na własny koszt.

Koszt zabezpieczenia terenu budowy nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest wliczony w cenę umowną.

1.4.5. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

Użycie materiałów, które wpływają na trwałe zmiany środowiska, ani materiałów emitujących promieniowanie w ilościach wyszczególnionych w projekcie nie będzie akceptowane.

Jakiegokolwiek materiały z odzysku lub pochodzące z recyklingu i mające być użyte do robót muszą być poświadczane przez odpowiednie urzędy i władze jako bezpieczne dla środowiska. Materiały, które są niebezpieczne tylko w czasie budowy (a po zakończeniu budowy ich charakter niebezpieczny zanika, np. materiały pyłkowe) mogą być dozwolone, pod warunkiem, że będą spełnione wymagania techniczne dotyczące ich wbudowania.

Przed użyciem takich materiałów Zamawiający musi uzyskać aprobatę od odpowiednich władz administracji państwowej, jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy.

W okresie trwania budowy i wykonywania robót wykończeniowych Wykonawca będzie:

- utrzymywał teren budowy i wykopy w stanie ogólnego ładu i porządku,
- utrzymywał teren budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej,
- podejmował wszelkie konieczne kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikał uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania. Stosując się do tych wymagań, Wykonawca będzie miał szczególny wzgląd na:
  - lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, ukopów i dróg dojazdowych,
  - środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
    - zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,
    - zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
    - możliwością powstania pożaru.

Wykonawca powinien zapewnić wszystkim materiałom warunki przechowywania i składowania

zapewniając zachowanie ich jakości i przydatności do robót oraz nie powodując niekorzystnego oddziaływania na środowisko naturalne.

Miejsca na bazy, magazyny, składowiska i wewnętrzne drogi transportowe powinny być tak wybrane, aby nie powodowały zniszczenia w środowisku naturalnym.

Powinny zostać podjęte odpowiednie środki zabezpieczające przed:

- zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami, paliwami, olejami, materiałami bitumicznymi, chemikaliami oraz innymi szkodliwymi substancjami
- przekroczeniem norm zanieczyszczenia powietrza pyłami i gazami
- przekroczeniem dopuszczalnych norm hałasu
- możliwością powstania pożaru

Praca sprzątu budowlanego wykonywanego podczas realizacji robót nie może powodować zniszczenia w środowisku naturalnym.

Materiały stosowane do robót nie powinny zawierać składników zagrażających środowisku o stopniu przekraczającym dopuszczalne normy.

Opłaty i kary za przekroczenie w trakcie realizacji norm, określonych w odpowiednich przepisach

dotyczących ochrony środowiska, obciążają Wykonawcę.

Ochrona wód

Wody powierzchniowe i wody gruntowe nie mogą być zanieczyszczone w czasie robót. Jeżeli teren budowy lub wyrobiska materiałów lokalnych albo wykopy położone są w sąsiedztwie zbiorników lub cieków wodnych to w razie potrzeby obszary te powinny być oddzielone rowami lub innymi przegrodami. Wody odprowadzane z terenu robót powinny być oczyszczane przez filtrację i osadniki, albo inne urządzenia, które redukują zawartość pyłów i innych zanieczyszczeń

w odprowadzanych wodach do poziomu nie wyższego od występującego w naturalnych zbiornikach i ciekach wodnych, do których są odprowadzane.

Wody powierzchniowe odpływające z baz, magazynów i składowisk materiałów powinny być oczyszczone, jeżeli zawierają składniki szkodliwe dla otoczenia, takie jak pyły, oleje, bitumy, chemikalia czy inne szkodliwe dla środowiska substancje. Zbiorniki materiałów napowodowych, olejów, bitumów, chemikaliów i innych szkodliwych dla środowiska substancji powinny być wykonane i obsługiwane w sposób gwarantujący nie przedostawanie się tych materiałów do otoczenia.

Maszyny i sprzęt zmechanizowany nie mogą poruszać się w obrębie granic zbiorników i cieków wodnych z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskano na to zgodę odpowiednich władz, a ruch ten odbywa się w celu przeprowadzenia robót określonych w kontrakcie.

Ochrona powietrza

Stężenie pyłów i zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery nie może przekraczać wartości dopuszczalnych przez odpowiednie przepisy.

Jeżeli roboty będą prowadzone metodą mieszania materiałów na budowie z użyciem materiałów pylicyjnych, takich jak popioły lotne, wapno, cement itp. to stosowany sprzęt i technologia powinny ograniczać zapylenie. Roboty takie mogą być prowadzone na terenach zabudowanych za zgodą organów administracji terenowej.

Ochrona przed hałasem

Ponieważ roboty prowadzone będą na terenach zabudowanych to Wykonawca powinien określić i uzgodnić z odpowiednimi organami administracji samorządowej, technologi i czas robót ograniczając je w miarę możliwościwo poziomu hałasu i jego uciążliwości dla mieszkańców.

1.4.6. Ochrona przeciwpożarowa

W trakcie realizacji robót Wykonawca będzie bezwzględnie przestrzegał przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Wykonawca będzie utrzymywał sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany odpowiednimi przepisami, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych i magazynowych oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami, w bezpiecznej odległości od budynków i składowisk i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Maszyny i urządzenia napędzane silnikami spalinowymi i parowymi powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające przed rozprzestrzenianiem się iskier.

Jeżeli przy realizacji robót konieczne jest spalanie korzeni, pni lub innych materiałów to przed rozpoczęciem spalania Wykonawca powinien powiadomić odpowiednie władze lub służby.

Lokalizacja i sposób spalania powinny być takie, aby nie doprowadzić do jakichkolwiek uszkodzeń istniejących obiektów, drzew i krzewów. Zarówno lokalizacja jak i sposób spalania powinny być uzgodnione przez Wykonawcę z odpowiednimi władzami. Przy operacji spalania, w razie potrzeby, Wykonawca powinien zorganizować patrole przeciwpożarowe. Spalanie powinno być przerwane na polecenie odpowiednich władz. W razie przerwania albo zakończenia spalania ogniska powinny być wygaszone.

Wykonawca pod kierunkiem odpowiednich władz i/lub służb albo samodzielnie powinien na własny koszt wygaszać pożary na terenie budowy lub w jego sąsiedztwie, wywołany bezpośrednio jako rezultat realizacji robót. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarami, wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.4.7. Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji i urządzeń zlokalizowanych na powierzchni terenu i pod jego poziomem, takie jak rurociągi, kable itp. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca potwierdzi u odpowiednich władz, które są właścicielami instalacji i urządzeń, informacje podane na planie zagospodarowania terenu dostarczonym przez Zamawiającego. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

W przypadku, gdy wystąpi konieczność przeniesienia kolidujących instalacji i urządzeń podziemnych w granicach placu budowy, Wykonawca ma obowiązek poinformować Zarządzającego realizacją umowy o zamiarze rozpoczęcia takich prac.

Wykonawca będzie odpowiadał za wszelkie spowodowane przez jego działania szkody, w tym uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego. W razie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie zabezpieczy je przed dalszymi szkodami a także powiadomi Inspektora nadzoru i zainteresowanych właścicieli i użytkowników oraz będzie z nimi współpracował, dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.

1.4.8. Ograniczenie obciążenia osi pojazdów

Wykonawca stosować będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie gruntu, materiałów i wyposażenia na i z terenu robót. Uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz, co do przewozu nietypowych wagowo lub wymiarowo ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inspektora nadzoru. Pojazdy i ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na wieńczący fragment budowy w obrębie terenu budowy i Wykonawca będzie odpowiadał za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inspektora nadzoru.

Zabezpieczenia wykonanych robót

Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia wszystkich wykonanych robót, włącznie z robotami wykonanymi przez podwykonawców, oraz do usunięcia wszystkich powierzchni i uszkodzeń powierzchni (np. tynku, posadzek) wykończonych, wymiany wszystkich powierzchni tych lub stłuczonych szyb, oczyszczenia wszystkich szyb okiennych od wewnątrz oraz pozostawienia okien szczelnie zamkniętych, dokładnego wykończenia wszystkich powierzchni malowanych, oczyszczenia wszystkich podłóg oraz pozostawienia całego terenu robót w należytym stanie umożliwiającym natychmiastowe jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem.

Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia niezbędnych okry, osłon, opakowań itp. dla ochrony przed uszkodzeniem składników podczas ich transportu na plac budowy. Usunięcie zabezpieczeń następuje tylko wtedy, gdy składniki będą gotowe do zamontowania. Ponadto Wykonawca zabezpiecza tymczasowe barierki, osłony, tablice ostrzegawcze itp. dla ochrony przed uszkodzeniem zamontowanych części. Zabezpieczenia montażowe powinny być pozostawione do momentu przewidzianego w montażu, jednak Wykonawca powinien upewnić się, że zabezpieczenia będą usunięte podczas montażu i nie po nich nie pozostanie z powodu zbyt późnego zdjęcia. Po montażu naklejać tam na przeszkleniach, wykonać barierki i inne zabezpieczenia tak, aby zapewnienie, że zmontowany system pozostanie niezniszczony.

Zabezpieczenia i zakrycia muszą być na danie tymczasowo usuwane w celu dokonania inspekcji, testów i oględzin. Zabezpieczenia te po inspekcji muszą być przywrócone do stanu sprzed inspekcji.

Elementy, które zostaną uszkodzone na skutek zaniedbań Wykonawcy winny być wymienione na nowe. Retuszowanie farb uszkodzonej powłoki proszkowej na powierzchniach nie będzie akceptowane.

Inne zabezpieczenia

Wykonawca odpowiedzialny jest za zabezpieczenie istniejących elementów na całym terenie robót i zobowiązany jest do wykonania wszelkich niezbędnych napraw części wykończenia uszkodzonych w wyniku prowadzonych prac elementów. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia konieczności odpowiedniego zabezpieczenia otoczenia budynku, budynków istniejących, dróg i parkingów przed rozpoczęciem ich użytkowania w celu uniknięcia konieczności wykonania prac naprawczych pod koniec okresu trwania kontraktu.

W szczególności Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wytycznych ochrony zieleni.

Utrzymanie robót i rodzaje robót

Wykonawca powinien utrzymywać roboty do czasu kołowego odbioru. Utrzymanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby budynek lub jego elementy były w zadawalającym stanie przez cały czas, do momentu odbioru kołowego. Jeżeli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie to na polecenie Inwestora Zastępczego powinien rozpocząć roboty utrzymaniowe nie później niż w 24 godziny po otrzymaniu tego polecenia. W przeciwnym razie Inwestor Zastępczy może natychmiast zatrzymać roboty.

Roboty tymczasowe i towarzyszące

Wykonawca zapewnia we własnym zakresie i bez oddzielnych opłat magazynowanie, dojazd jak również rozprowadzenie kanalizacji, wody i energii od głównego punktu poboru na terenie działki. Wszystkie koszty towarzyszące jak dojazdy, opłaty i znaczki skarbowe przy negocjacjach i wizjach lokalnych, opłaty telefoniczne itp., ochrona gotowych i niewykończonych elementów robót przed wpływem warunków atmosferycznych, zabrudzeniem, ogniem, uszkodzeniem lub kradzieżą powinna być uwzględniona w ofercie. Również koszty utrzymania czystości, wywiezienie gruzu, odpadków i opakowań. Sprzedaż ostateczna nastąpi po zakończeniu robót i bezpośrednio przed odbiorem. Wykonawca zapewnia we własnym zakresie i bez oddzielnych opłat utrzymanie w czystości swojego miejsca pracy i wywóz odpadów, gruzu oraz wszelkich zbędnych materiałów budowlanych i sprzętu. Koszty wszystkich środków zabezpieczających przed opadami atmosferycznymi, jak również ich usunięcie z placu budowy powinny być uwzględnione w ofercie. Wszystkie koszty umożliwiające prowadzenie robót w okresie zimowym stanowią koszty ogólne i powinny być zawarte w ofercie. Do robót towarzyszących zalicza się również, prace takie jak:

- ustawienie rusztowa, praca i dzierżawa, najem rusztowa, późniejszy ich demontaż i wywiezienie z placu budowy,
- transport zdemontowanych materiałów,
- koszty administracyjne takie jak: zajęcie chodnika, pasów drogowych itp.,
- koszty żłobienia odpadków na wysypisku i ewentualnej utylizacji odpadków, itp.,

Wszystkie ww. roboty, stanowią roboty tymczasowe i towarzyszące i powinny być zawarte w ofercie, bez konieczności ujmowania ich i wyszczególniania w odrębnych pozycjach. Należy przez to rozumieć, że wszystkie ww. roboty oraz inne roboty, nie wymienione powyżej, a których wykonanie jest niezbędne lub okaże się niezbędne, do prawidłowego wykonania przedmiotu zlecenia, Wykonawca robót zobowiązany jest do uwzględnienia w ofercie.

W związku z powyższym wszelkie dane dotyczące dodatkowej zapłaty za roboty klasyfikowane jako roboty tymczasowe i towarzyszące, nie będą uwzględniane i rozpatrywane.

1.4.9. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegał wszelkich przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym w szczególności postanowień rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129, poz. 844 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47, poz. 401). W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał we właściwym zakresie wszelkie urządzenia zabezpieczające, wyposażenie socjalne oraz sprzęt i odpowiedni odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie. Uznaje się, że wszelkie koszty związane z

wypełnieniem wymaga określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

1.4.10. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać i stosować wszelkie przepisy wydane przez organy administracji państwowej i samorządowej, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót.

Wykonawca będzie przestrzegał praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod oraz w sposób ciągły będzie informował Inspektora nadzoru o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odpowiednie dokumenty.

1.4.11. Odstępstwa od Projektu

Odstępstwa mogą dotyczyć jedynie zastąpienia zaprojektowanych materiałów i urządzeń przez inne materiały/urządzenia o porównywalnych, nie gorszych charakterystykach technicznych i trwałości. Wszelkie zmiany i odstępstwa od zatwierdzonej dokumentacji technicznej muszą być zatwierdzone przez Inspektora nadzoru i Architekta i nie mogą powodować obniżenia wartości funkcjonalnych i użytkowych instalacji, a jeżeli dotyczą zamiany materiałów i elementów określonych w dokumentacji technicznej na inne, nie mogą powodować zmniejszenia trwałości eksploatacyjnej.

1.4.12. Zakres prac Wykonawcy

W zakres prac Wykonawcy wchodzi dostawa materiałów i urządzeń, potrzebnych do wykonania robót wraz z ich odpowiednim magazynowaniem, oraz wbudowanie i zainstalowanie (montaż) wszelkich materiałów i urządzeń, wraz z wszelkimi pracami dodatkowymi i towarzyszącymi niezbędnymi do właściwego, zgodnego z dokumentacją, Specyfikacjami i sztuk budowlanych wykonania robót.

Zakres ten obejmuje w szczególności, lecz nie jedynie:

- Odpowiednie zabezpieczenie miejsca robót.
- Demontaż, czasowe przechowywanie w odpowiednio zabezpieczonym magazynie oraz ponowny montaż elementów, które mogłyby ulec uszkodzeniu w czasie prowadzenia innych prac.
- Kontrola istniejących linii rzędnych wysokościowych, oraz kontrola wymiarów podawanych na rysunkach z wymiarami występującymi w naturze.
- Przeprowadzenie wszystkich wymaganych prób i testów przewidzianych Dokumentacją, Specyfikacjami i sztuk budowlanych, wraz z udokumentowaniem ich wyników.
- Przeprowadzenie niezbędnych prób, analiz i ekspertyz wymaganych przez odpowiednie władze lub instytucje.
- Współpraca i pomoc przy wszelkich próbach wymaganych przez Zamawiaczego przy realizacji Robót, np. w trakcie wyposażeń wzorcowych pomieszczeń.
- Przedstawienie do zatwierdzenia, na życzenie Zamawiaczego lub jego służb, próbek stosowanych materiałów.
- Udział w konsultacjach i inspekcjach na miejscu budowy oraz innych spotkaniach koordynacyjnych.
- Koordynowanie prac własnych i podwykonawców dla prowadzenia Robót zgodnie z harmonogramem rzeczowym i finansowym.
- Uzgadnianie robót z lokalnym nadzorem budowlanym oraz innymi wykonawcami z pozostałych branż w fazie przygotowania i realizacji budowy.
- Wykonywanie zgodnie z Dokumentacją techniczno-ruchową urządzeń konstrukcji lub podestów montażowych pod wszelkie urządzenia technologiczne zlokalizowane w pomieszczeniach oraz konstrukcji wsporczych pod urządzenia i instalacje technologiczne na dachu budynków i w szybach instalacyjnych. Prace te muszą być prowadzone w uzgodnieniu

z Inspektorem nadzoru oraz, jeżeli wystąpi, innymi wykonawcami poszczególnych robót montażowych i instalacyjnych urządzeń i instalacji technologicznych.

- Wykonanie uszczelnienia wszelkich przebiegów instalacji przez elementy budynku zgodnie ze sztuką budowlaną.
- Wykonanie wszelkich przebiegów instalacji przez ściany i stropy oddziały przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także aprobatami technicznymi, (dopuszczeniami) i instrukcjami wykonywania tego typu Robót.
- Przeprowadzenie niezbędnych szkoleń personelu użytkownika z zakresu prawidłowej obsługi i konserwacji montowanych urządzeń i instalacji, wraz z przekazaniem Inwestorowi odpowiednich protokołów dokumentujących szkolenie.
- Dostarczenie gwarancji prawidłowego funkcjonowania poszczególnych urządzeń i elementów oraz kompletnych instalacji w całym okresie gwarancyjnym, a także przeniesienie na użytkownika gwarancji długoterminowej producentów urządzeń.
- Dokumentowanie na bieżąco wszelkich odstępstw od Projektu i gromadzenie uzupełniających informacji dotyczących zmian.
- Dostarczenie Dokumentacji powykonawczej w ilości egzemplarzy określonej w umowie, obejmującej w szczególności:
  - Opis uwzględniający wszelkie zmiany wprowadzone w stosunku do Dokumentacji projektowej,
  - Rysunki powykonawcze (komplet rzutów i schematów) sporządzone na podstawie egzemplarza Projektu Wykonawczego z naniesionymi zmianami i uwagami przedstawiające rzeczywiste rozmieszczenie elementów,
  - Specyfikacje zainstalowanych w rzeczywistości materiałów i urządzeń,
  - Pełny list (zawierający dane adresowe) dostawców (producentów) urządzeń zainstalowanych w obiekcie oraz dostawców części zamiennych,
  - Atesty, certyfikaty zgodnie z aprobaty, dopuszczenia, etc. wszystkich zastosowanych materiałów i elementów, w stosunku do których jest wymóg dostarczenia takich dokumentów,
  - Plan przeglądów i konserwacji wszystkich elementów, zarówno wykonywanych przez obsługę techniczną budynku jak przez wyspecjalizowane serwisy (wraz z danymi adresowymi odpowiednich serwisów),
  - Kompletnie instrukcje w zakresie obsługi, eksploatacji i konserwacji dla każdego urządzenia oraz systemu mechanicznego, elektrycznego lub elektronicznego wbudowanego w obiekt budowlany. O wymogu tym zostaną poinformowani ich producenci i/lub dostawcy, za wynikające stąd koszty zostaną uwzględnione w koszcie dostarczenia urządzenia lub systemu.

Każda instrukcja powinna zawierać m.in. następujące informacje:

- Strona tytułowa zawierająca: tytuł instrukcji, nazwę inwestycji, datę wykonania urządzenia,
- Spis treści,
- Informacje katalogowe o producencie: nazwa firmy i kontakt, nr telefonu, pełny adres pocztowy,
- Gwarancje producenta,
- Wykresy i ilustracje,
- Szczegółowy opis funkcji każdego głównego elementu składowego układu,
- Dane o osiach, wydajności i innych podstawowych parametrach technicznych i ich wielkości nominalne,
- Instrukcje instalacyjne,
- Wykaz ustawień przekaźników elektrycznych oraz nastawie przełączników sterujących i alarmowych,

- Schemat połączeń elektrycznych dostarczonych urządzeń, w tym układów sterujących i oświetleniowych,
- Procedury rozruchu,
- Zasady właściwej regulacji,
- Procedury testowania,
- Zasady eksploatacji,
- Instrukcje wyłączenia z eksploatacji,
- Instrukcje postępowania awaryjnego i usuwania usterek,
- Rodziki ostrożności,
- Instrukcje dotyczące konserwacji i naprawy zawierające: szczegółowe rysunki montażowe z numerami części, wykazami części, instrukcjami odnośnie zamawiania części zamiennych, kompletną instrukcję konserwacji zachowawczej niezbędnej do utrzymania dobrego stanu i trwałości urządzeń,
- Instrukcje odnośnie smarowania, z wykazem punktów, które należy smarować lub naoliwić, zalecanymi rodzajami, klasami i zakresem temperatur smarów lub olejów i zalecanymi częstotliwościami smarowania lub wymiany,
- Wykaz zalecanych części zapasowych wraz z danymi kontaktowymi do najbliższego przedstawiciela producenta.

Instrukcje muszą być kompletne i uwzględniać całość urządzeń, układów sterujących, akcesoriów i elementów dodatkowych. Ilość egzemplarzy instrukcji przekazywanych Zamawiającemu określa umowa. Dokumentacja powykonawcza, Instrukcja obsługi i eksploatacji oraz wszystkie pozostałe przekazywane dokumenty powinny zostać przekazane w języku polskim, w formie spójnych opracowań o czytelnej strukturze, opatrzonych spisami treści i opisami umożliwiającymi jednoznaczne określenie zawartości poszczególnych elementów tych opracowań oraz ich łatwe odnalezienie i jednoznaczny identyfikację. W każdym wypadku instrukcja obsługi instalacji nie może się ograniczać do zbioru instrukcji obsługi poszczególnych urządzeń.

Wykonawca robót budowlanych jest odpowiedzialny za jakość i terminowość ich wykonania oraz za zgodność z rozwiązaniem projektowymi, Specyfikacją Techniczną Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, poleceniami Inwestora Zastępczego oraz Zamawiającego wymogami technologii wykonania poszczególnych robót budowlanych lub branżowych oraz za ich zgodność z wymogami obowiązujących norm, przepisami prawa budowlanego, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej.

Wykonawca zobowiązany jest do wykonania we własnym zakresie elementów dokumentacji organizacyjnej takich jak:

harmonogram rzeczowo-finansowy robót określający w formie graficznej kolejność i okresy kalendarzowe wykonania poszczególnych etapów i rodzajów robót, z określeniem ich wartości, zawierający wszystkie konieczne do planowania robót terminy pośrednie oraz zobowiązujący termin końcowy, który to harmonogram stanowi załącznik integralną część umowy,

projekt zagospodarowania placu budowy określający rozmieszczenie dróg dojazdowych, obiektów tymczasowych, urządzeń pomocniczych i składowisk,

harmonogram dostaw materiałów i wyrobów.

Powyższe elementy dokumentacji organizacyjnej powinny być przedstawione do opinii Inwestora

Zastępczego i akceptacji Zamawiającego.

W przypadku zatrudniania obcokrajowców wymagane jest dodatkowo pozwolenie na pracę na terenie Polski. Wykonawca zobowiązany jest do osobistego uczestnictwa we wszelkich

spotkaniach, naradach koordynacyjnych, odbywających się w terminach i miejscach wyznaczonych przez Inwestora Zastpczego, dotyczących przedmiotu realizowanego kontraktu.

Wykonawca zobowiązany jest do likwidacji placu budowy, stopniowo w miarę postępu robót oraz

całkowicie po zakończeniu robót. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest do uporządkowania i przywrócenia do stanu sprzed rozpoczęcia robót terenu wykorzystywanego pod zaplecze budowy i terenu przyległego noszącego ładownie związanej z realizacją przedmiotu kontraktu.

Wszelkie koszty związane z przywróceniem elementu robót do stanu odpowiadającego wymaganiom projektowym, STWiOR i poleceniom Inwestora Zastpczego oraz Projektanta pokrywa Wykonawca.

2. Materiały i urządzenia

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów i urządzeń

Do wykonania robót mogą być stosowane wyroby producentów krajowych i zagranicznych. Wszystkie materiały i urządzenia budowlane powinny spełniać wymagania jakościowe określone w Dokumentacji projektowej, Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych lub w normach i aprobaty technicznych.

Wszystkie użyte materiały i urządzenia budowlane muszą posiadać aktualne, wymagane przepisami znaki i świadectwa dopuszczenia do stosowania w budownictwie, czyli:

- być oznakowane znakiem CE i posiadać wydaną przez producenta deklarację zgodną z normą zharmonizowaną albo europejską aprobatę techniczną lub krajową specyfikację techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi. Jeżeli jest to wymagane w aprobaty lub Specyfikacjach Technicznych, producent powinien posiadać odpowiednio wydany przez notyfikowaną jednostkę certyfikacyjną lub, jeżeli jest to dopuszczalne, przez zakład kontrolny produkcji, certyfikat zgodny z wyrobem z aprobaty lub Specyfikacji Technicznej, wydany na podstawie przeprowadzonych wymaganych badań zgodny z nimi, lub
- być oznakowane znakiem budowlanym i posiadać wydaną przez producenta krajową deklarację zgodną z Polskimi Normami lub aprobatami technicznymi. Jeżeli jest to wymagane w aprobaty technicznych, producent powinien posiadać odpowiednio wydany przez notyfikowaną jednostkę certyfikacyjną lub, jeżeli jest to dopuszczalne, przez zakład kontrolny produkcji, krajowy certyfikat zgodny z wyrobem z aprobaty technicznej, wydany na podstawie przeprowadzonych wymaganych badań zgodny z nimi.
- Wyroby umieszczone w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa muszą posiadać wydaną przez producenta deklarację zgodną z uznanymi regułami sztuki budowlanej.
- Do wykonania robót może być stosowany także wyrób wprowadzony do obrotu legalnie w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, nieobjęty zakresem przedmiotowym norm zharmonizowanych lub wytycznych do europejskich aprobat technicznych Europejskiej Organizacji do spraw Aprobat Technicznych (EOTA), jeżeli jego właściwość użytkowa umożliwia spełnienie wymagań podstawowych przez obiekty budowlane zaprojektowane i budowane w sposób określony w odrębnych przepisach, w tym przepisach techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej.

Na Wykonawcy spoczywa obowiązek posiadania dokumentacji potwierdzającej spełnienie powyższych wymagań. Wykonawca powinien przed zastosowaniem wyrobu uzyskać

akceptacji Inspektora Nadzoru. Odbiór techniczny materiałów powinien być dokonywany według wymagań i w sposób określony aktualnymi normami.

Wykonawca przedstawi Inspektorowi nadzoru szczegółowe informacje, dotyczące zamawiania lub wydobywania materiałów i odpowiednie aprobaty techniczne lub wiadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Inspektora nadzoru.

Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczalnego źródła spełniają wymagania Dokumentacji projektowej i Specyfikacji Technicznej w czasie postępu robót.

W przypadku stosowania materiałów lokalnych, pochodzących z jakiegokolwiek miejscowego źródła, w szczególności te, które zostały wskazane przez Zamawiającego, przed rozpoczęciem wykorzystywania tego źródła Wykonawca ma obowiązek dostarczenia Zarządcy realizacji umowy wszystkich wymaganych dokumentów pozwalających na jego prawidłową eksploatację.

Wykonawca będzie ponosił wszystkie koszty pozyskania i dostarczenia na Plac Budowy materiałów lokalnych. Za ich ilość i jakość odpowiada Wykonawca. Stosowanie materiałów pochodzących z lokalnych źródeł wymaga akceptacji Zarządcy realizacji umowy.

Zarządcy realizacji umowy może okresowo kontrolować dostarczane na budowę materiały i urządzenia, aby sprawdzić czy są one zgodne z wymaganiami Szczegółowych Specyfikacji Technicznych.

Zarządcy realizacji umowy jest upoważniony do pobierania i badania próbek materiału aby sprawdzić jego własności. Wyniki tych prób stanowią mogące podstawę do aprobaty jako danej partii materiałów.

Zarządcy realizacji umowy jest również upoważniony do przeprowadzania inspekcji w wytwórniach materiałów i urządzeń, a Wykonawca ma obowiązek zapewnić niezbędne wsparcie i pomoc w tych czynnościach. Zarządcy realizacji umowy będzie miał zapewniony w dowolnym czasie dostęp do miejsc wytwarzania materiałów i urządzeń przeznaczonych do realizacji robót.

Źródła uzyskania materiałów źródła uzyskania wszystkich materiałów powinny być wybrane przez Wykonawcę z wyprzedzeniem, przed rozpoczęciem robót. Nie później niż trzy tygodnie przed użyciem materiału Wykonawca powinien dostarczyć Inwestorowi Zastępcy wymagane wyniki badań laboratoryjnych i reprezentatywne próbki materiałów. W przypadku niezaakceptowania materiału ze wskazanego źródła, Wykonawca powinien przedstawić do akceptacji Inwestora Zastępcy materiał z innego źródła. Zatwierdzenie źródła materiałów nie oznacza, że wszystkie materiały z tego źródła będą przez Inwestora Zastępcę dopuszczone do wbudowania.

Wariantowe stosowanie materiałów

Jeżeli dokumentacja projektowa przewiduje możliwość wariantowego wyboru rodzaju materiału w wykonywanych robotach, Wykonawca powinien powiadomić Inwestora Zastępcę i Projektanta o swoim wyborze, co najmniej trzy tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeżeli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inwestora Zastępcę. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inwestora Zastępcę i Projektanta.

Materiały nie odpowiadające wymaganiom

Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z placu budowy, będąc one w miejscu wskazanym przez Inwestora Zastępcę. Jeżeli Inwestor Zastępcy zezwoli Wykonawcy na użycie tych materiałów do innych robót niż te, dla których zostały zakupione, to koszt tych materiałów zostanie przewartościowany przez Inwestora Zastępcę.

Każdy rodzaj robót, w których znajdują się niezbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nieprzyjęciem i niezapłaceniem.

Przechowywanie i składowanie materiałów

Wszelkie materiały przywożone i pozostające na terenie budowy powinny być składowane i przechowywane w miejscach wyznaczonych w planie zagospodarowania placu budowy, tj. w magazynach lub składowiskach.

Z uwagi na rodzaje materiałów powinny one być przechowywane w miejscach i warunkach odpowiednio do tego celu dobranych i dostosowanych, przy zachowaniu zasad ochrony materiałów i wyrobów przed ujemnym wpływem warunków atmosferycznych i kradzieżami oraz zasad prawidłowego składowania z uwagi na zachowanie walorów jako ciałowych i zapobieganiu ubytkom ilościowym.

Wszelkie materiały wrażliwe na wpływy atmosferyczne oraz temperatur należy przechowywać w pomieszczeniach zamkniętych, lecz przewietrzanych. Materiały wrażliwe na działanie wód opadowych należy przechowywać w pomieszczeniach półzamkniętych (wiatkach) lub pod zadaszeniami. Materiały takie jak kruszywa lub piasek, prefabrykаты elbetowe, stal zbrojeniowa, rury i kształtki, a także wyroby ceramiczne i kamionkowe mogą być przechowywane na składowiskach otwartych. Wszystkie miejsca czasowego składowania materiałów powinny być po zakończeniu robót doprowadzone przez Wykonawcę do ich pierwotnego stanu, w sposób zaakceptowany przez Inwestora Zastępcę. Obowiązek organizacji odpowiednich magazynów i składowisk dla materiałów budowlanych spoczywa na Wykonawcy, a koszt z tym związany jest wliczony w ofertę i nie podlega odrębnej zapłacie.

2.1.1. Materiały nie odpowiadające wymaganiom jako ciałowych

Materiały uznane przez Inspektora nadzoru za niezgodne ze Szczegółowymi Specyfikacjami Technicznymi lub nie odpowiadające wymaganiom jako ciałowych muszą być niezwłocznie usunięte przez Wykonawcę z placu budowy. Jeżeli Zarządca wyraży zgodę na realizację umowy, Wykonawca wykorzysta te materiały do innych robót niż te, dla których zostały one pierwotnie nabyte, wartość tych materiałów może być odpowiednio skorygowana przez Inspektora nadzoru.

Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się niezbadane i niezaakceptowane materiały, Wykonawca wykona na własne ryzyko, licząc się z jego nieprzyjęciem i niezapłaceniem, a w przypadku stwierdzenia niezgodności z Dokumentacją projektową lub Specyfikacją Techniczną poniesie koszty rozbiórki, demontażu i usunięcia.

2.1.2. Przechowywanie i składowanie materiałów i urządzeń

Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby materiały i urządzenia tymczasowo składowane na budowie, były zabezpieczone przed uszkodzeniem. Musi utrzymywać ich jako i własności w takim stanie jaki jest wymagany w chwili wbudowania lub montażu. Muszą one w każdej chwili być dostępne dla przeprowadzenia inspekcji przez Zarządca wyraży zgodę na realizację umowy, a do chwili kiedy zostaną użyte.

Tymczasowe tereny przeznaczone do składowania materiałów i urządzeń będą zlokalizowane w obrębie placu budowy w miejscach uzgodnionych z Inspektorem nadzoru, lub poza placem budowy, w miejscach zapewnionych przez Wykonawcę.

2.1.3. Stosowanie materiałów zamiennych

Jeżeli Wykonawca zamierza użyć w jakimś szczególnym przypadku materiały lub urządzenia zamienne, inne niż przewidziane w projekcie wykonawczym lub Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych, poinformuje o takim zamiarze Inspektora nadzoru przynajmniej na 3 tygodnie przed ich użyciem lub wcześniej, jeżeli wymagane jest badanie materiału lub urządzenia przez Zarządca wyraży zgodę na realizację umowy. Wybrany i zatwierdzony zamienny typ materiału lub urządzenia nie może być zmieniany w terminie późniejszym bez akceptacji Zarządca wyraży zgodę na realizację umowy.

2.1.4. Oznakowanie materiałów

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymaga, jakie powinny spełnia notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. nr 195 poz. 2011) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041 z późn. zm.), na każdym opakowaniu wyrobów budowlanych powinna znajdować się etykieta zawierająca:

- a) Dla wyrobów oznaczonych znakiem CE:
  - znak CE,
  - nr identyfikacyjny notyfikowanej jednostki certyfikującej, jeżeli brała udział w ocenie zgodności wyrobu,
  - nazw i adres producenta,
  - ostatnie dwie cyfry roku, w którym umieszczono oznakowanie CE na wyrobie,
  - nr certyfikatu zgodności, jeżeli taki certyfikat był wymagany,
  - dane umożliwiającej identyfikację cech i deklarowanych właściwości wyrobu budowlanego, jeżeli wynika to ze zharmonizowanej Specyfikacji Technicznej wyrobu.
- b) Dla wyrobów oznaczonych znakiem budowlanym:
  - nazw i adres producenta,
  - nazw wyrobu wg aprobaty technicznej, jak wyrób uzyskał,
  - numer i rok publikacji Polskiej Normy lub odpowiedniej aprobaty technicznej,
  - numer i dat wystawienia krajowej deklaracji zgodności,
  - inne dane, jeżeli wynika to ze Specyfikacji Technicznej,
  - nazw jednostki certyfikującej, jeżeli brała udział w ocenie zgodności wyrobu,
  - znak budowlany.

Dodatkowo na etykiecie powinny się znaleźć informacje handlowe, w tym przede wszystkim: nazwa, rodzaj, typ, odmiana, gatunek itp. wyrobu, umożliwiającej jego jednoznacznej identyfikacji, wymiary i inne istotne parametry techniczne, ilość i jednostka miary wyrobu, zawarta w opakowaniu jednostkowym i/lub zbiorczym, dat produkcji i nr partii, oraz inne, istotne dla nabywcy, informacje o wyrobie budowlanym.

Do wyrobów powinna być dołączona instrukcja przechowywania i stosowania sporządzona w języku polskim.

Dla wyrobów zawierających materiały niebezpieczne do produktu powinna być dołączona karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego, określająca rodzaje szkodliwych substancji, identyfikujących zagrożenia i szkodliwe oddziaływania produktu, sposób udzielania pierwszej pomocy przy niewłaściwym kontakcie z wyrobami i zawartymi w nich substancjami, sposób transportowania, przechowywania i postępowania w przypadku porażenia lub niezamierzonego uwolnienia do środowiska, zalecane środki ochrony osobistej przy użytkowaniu wyrobu, informacje toksykologiczne, ekologiczne, sposób postępowania z odpadami, znaki ostrzegawcze i inne informacje, mające znaczenie dla bezpiecznego stosowania wyrobu. Odpowiednie oznakowanie ostrzegawcze i podstawowe informacje dotyczące bezpieczeństwa powinny się także znajdować na opakowaniach takich wyrobów.

Dla wyrobów mających kontakt z żywnością lub wodą pitną producent zobowiązany jest dostarczyć atest higieniczny PZH.

2.2. Szczegółowe wymagania materiałowe poszczególnych elementów

Wszystkie szczegółowe wymagania dotyczące poszczególnych materiałów i urządzeń zostały ujęte w odpowiednich częściach załączonych do umowy Dokumentacji projektowej,

dotyczących podstawowych obiektów budowlanych, instalacji i sieci zewnętrznych oraz elementów zagospodarowania terenu inwestycji oraz w odpowiednich Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych dotyczących poszczególnych robót budowlanych.

3. SPRZĘT

Wykonawca zobowiązany jest do używania jedynie takiego sprzętu i maszyn, które nie spowodują niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót, zarówno w miejscu tych robót, jak też przy wykonywaniu czynności pomocniczych oraz w czasie transportu, załadunku i wyładunku materiałów.

Sprzęt używany do wykonania robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w SST, programie zapewnienia jakości lub projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Inspektora nadzoru. W przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inspektora nadzoru.

Do wykonania robót Wykonawca powinien dysponować sprzętem o parametrach wynikających z technologii prowadzenia robót.

Liczba jednostek i wydajność sprzętu do wykonania robót będzie gwarantowała ich przeprowadzenie w terminie przewidzianym umową, zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, SST i wskazaniach Inspektora nadzoru.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowy do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania. Wykonawca dostarczy Inspektorowi nadzoru kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami. Wszelkie urządzenia oraz narzędzia muszą być oznaczone znakiem CE.

Jeżeli dokumentacja projektowa lub SST przewiduje możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora nadzoru o swoim zamiarze wyboru i uzyska jego akceptację przed użyciem sprzętu. Wybrany sprzęt, po akceptacji Inspektora nie może być później zmieniany bez jego zgody. Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia, nie gwarantujące zachowania warunków umowy, zostaną przez Inspektora nadzoru zdyskwalifikowane i nie dopuszczone do robót.

Szczegółowe wymagania dotyczące stosowanego sprzętu, o ile mają one wpływ na jakość robót i efekt architektoniczny wymagany w projekcie, opisane są w Specyfikacjach powyższych poszczególnych pracach. W przeciwnym wypadku wymaga się stosowania sprzętu i narzędzi zgodnych z odpowiednimi przepisami i normami, odpowiedniego do danej roboty.

Sprzęt powinien być stale utrzymywany w dobrym stanie technicznym. Wykonawca powinien również dysponować sprawnym sprzętem rezerwowym, umożliwiającym prowadzenie robót w przypadku awarii sprzętu podstawowego.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania warunków kontraktu, zostaną przez Inwestora zastępczo zdyskwalifikowane i niedopuszczone do robót.

4. TRANSPORT I SKŁADOWANIE

Materiały i wyroby należy transportować i składować zgodnie z instrukcją producenta określającą sposób przewożenia i składowania, zabezpieczając je przed uszkodzeniem i zniszczeniem, uwzględniając polskie przepisy obowiązujące w transporcie drogowym i kolejowym.

4.1. Transport

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jako wykonywanych robót i właściwość przewożonych materiałów i urządzeń.

Liczba i rodzaje środków transportu będą określone w projekcie organizacji robót. Muszą one zapewnić prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w projekcie wykonawczym i Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych oraz wskazaniem Zarządcy tego realizację umowy, w terminach wynikających z harmonogramu robót.

Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążenia na osie, skrajni drogowej i innych parametrów technicznych. Środki transportu nie odpowiadające warunkom dopuszczalnych obciążenia na osie mogą być dopuszczone przez właściwy zarząd drogi pod warunkiem przywrócenia na koszt Wykonawcy pierwotnego stanu użytkowanych odcinków dróg. Wykonawca będzie usuwać, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

4.2. Składowanie

Wyroby budowlane należy składować w sposób określony przez producenta, w opakowaniach fabrycznych, jeżeli są w nich dostarczane.

Szczegółowe wymagania dotyczące składowania poszczególnych materiałów są przedstawione w odpowiednich Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych dotyczących konkretnych robót budowlanych.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Wymagania ogólne

Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje i przedstawi do zatwierdzenia przez Zarządcę tego realizację umowy lub Inspektora nadzoru:

1) Projekt organizacji robót, składający się z części opisowej i graficznej, który powinien zawierać:

- organizację wykonania podstawowych robót, w tym terminy i sposób ich prowadzenia,
- projekt technologii i organizacji montażu (dla obiektów prefabrykowanych lub elementów konstrukcyjnych o większych gabarytach lub masie),

- wykaz zespołów roboczych, ich kwalifikacje i przygotowanie praktyczne,
- wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów robót,

- projekt zagospodarowania placu budowy, w tym zaplecza Wykonawcy i elementów zaplecza dla potrzeb Zamawiającego,

- organizację ruchu na budowie wraz z oznakowaniem dróg,

2) Szczegółowy harmonogram rzeczowy i finansowy robót,

Szczegółowy harmonogram rzeczowy i finansowy robót musi uwzględniać uwarunkowania wynikające z Dokumentacji projektowej i ustaleń zawartych w umowie. Możliwość przerobów Wykonawcy w dziedzinie robót budowlanych i montażowych, kolejno robót oraz sposoby realizacji winny zapewnić wykonanie robót w terminie określonym w umowie.

Na podstawie dyrektywnego harmonogramu robót, sporządzonego przez Zamawiającego, zamieszczonego w dokumentacji przetargowej, Wykonawca sporządzi i przedstawi Zarządcy temu realizację umowy do zatwierdzenia szczegółowy harmonogram robót i płatności, opracowany zgodnie z wymaganiami warunków umowy. Harmonogram winien wyraźnie przedstawiać w etapach tygodniowych proponowany postęp robót w zakresie głównych obiektów i zadań kontraktowych.

Zgodnie z postanowieniami umowy harmonogram będzie w miarę potrzeb korygowany w trakcie realizacji robót.

3) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (plan BIOZ):

W trakcie realizacji robót Wykonawca będzie stosował się do wszystkich obowiązujących przepisów i wymagań w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. W tym celu, w ramach prac przygotowawczych do realizacji robót, zgodnie z wymogami ustawy – Prawo budowlane jest zobowiązany opracować i przedstawić do akceptacji Zarządcy temu realizacji umowy, program zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (plan BIOZ). Na jego podstawie musi zapewnić, aby personel nie pracował w warunkach, które są niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i nie spełniają odpowiednich wymagań sanitarnych.

4) Program zapewnienia jakości.

Roboty mogą zostać rozpoczęte przez Wykonawcę dopiero po zatwierdzeniu powyższych dokumentów przez Zarządcy tego realizacji umowy lub Inspektora nadzoru, zależnie od zapisów w umowie.

Wszelkie prace budowlane należy prowadzić na podstawie Dokumentacji projektowej, zgodnie z Prawem budowlanym, Warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, innymi obowiązującymi przepisami, odpowiednimi normami, i innymi dokumentami wskazanymi w niniejszej Specyfikacji i odpowiednich Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych oraz zgodnie ze sztuką budowlaną, z zachowaniem wymaganej dokładności montażu i ostrożności.

W czasie prac należy zapewnić spełnienie wymagań wszystkich aktualnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów sanitarnych, przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej, przepisów dotyczących pracy przy urządzeniach elektrycznych, etc.

Obowiązkiem Wykonawców jest dostarczenie wymaganych, aktualnych aprobat technicznych i/lub certyfikatów zgodnych ze wszystkimi zastosowanymi materiałami i urządzeniami. Wszelkie prace mogą być prowadzone jedynie przez wykwalifikowany personel legitymujący się odpowiednimi uprawnieniami.

W wypadku prac montażowych obejmujących instalacje o szczególnym przeznaczeniu wykonywać je może tylko personel posiadający udokumentowane uprawnienia do montażu takich instalacji.

Należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby w trakcie prac nie doszło do uszkodzenia ani zanieczyszczenia montowanych elementów bądź innych części budynków i budowli.

Wszelkie elementy, które mogą być narażone na uszkodzenie należy odpowiednio zabezpieczyć lub czasowo (na czas robót, które mogą spowodować ich uszkodzenie) zdemontować i przechować do czasu ponownego montażu w odpowiednio przygotowanych i zabezpieczonych pomieszczeniach lub miejscach składowania. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za pełną obsługę geodezyjną przy wykonywaniu wszystkich elementów robót określonych w Dokumentacji projektowej lub przekazanych na piśmie przez Inspektora nadzoru.

Decyzje Zarządcy tego realizacji umowy lub Inspektora nadzoru dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w dokumentach umowy, Dokumentacji projektowej i w Specyfikacjach Technicznych, a także w normach i wytycznych.

Współpraca Inwestora Zastępczego i Wykonawcy

Inwestor Zastępczy będzie podejmował decyzje we wszystkich sprawach związanych z jakością robót, oceną jakości materiałów i postępem robót, a ponadto we wszystkich sprawach, związanych z interpretacją dokumentacji projektowej oraz dotyczących akceptacji wypełniania warunków kontraktu przez Wykonawcę. Inwestor Zastępczy będzie podejmował decyzje w sposób sprawiedliwy i bezstronny przy udziale Zamawiającego.

Decyzje Inwestora Zastpczego dotycz ce akceptacji lub odrzucenia materiaów lub elementów robót, b d oparte na wymaganiach sformułowanych w kontrakcie, dokumentacji projektowej, a tak e w normach i wytycznych. Inwestor Zastpczy jest upowa niony do kontroli wszystkich robót i kontroli wszystkich materiaów dostarczonych na budow lub na niej produkowanych, wóczaj c przygotowanie i produkcj materiaów. Inwestor Zastpczy powiadomi Wykonawc o wykrytych wadach i odrzuci wszystkie te materiały i roboty, które nie spełniaj wymaga jako ciowych okre lonych w dokumentacji projektowej.

Polecenia Inwestora Zastpczego powinny by wykonywane niezwłocznie po ich otrzymaniu przez Wykonawc , pod gro b zatrzymania robót. Skutki finansowe z tytułu zatrzymania robót i wynikaj ce z tego opó nienia realizacji kontraktu ponosi Wykonawca.

Współpraca z innymi wykonawcami

Podczas trwania robót budowlanych Zamawiaj cy wprowadzi na teren budowy innych wykonawców realizuj cych roboty budowlane polegaj ce na instalacji sygnalizacji włamania – napadu, telewizji dozorowej i kontroli dost pu, a tak e dostawców wyposa enia, na co Wykonawca wyra a zgod .

5.2. Zestawienie robót

Szczegółowe zestawienia robót zostały podzielone zgodnie z fazami realizacji inwestycji i stanowi odr bne cz ci Dokumentacji, której struktur przedstawiono w niniejszej Specyfikacji.

6. KONTROLA JAKO CI I ROBÓT

6.1. Zapewnienie wysokiej jako ci wykonywanych robót

Wykonawca opracuje i przedło y do zaakceptowania program zapewnienia jako ci, w którym przedstawi zamierzony sposób wykonania robót, mo liwo ci techniczne, kadrowe i organizacyjne gwarantuj ce wykonanie robót zgodnie z Dokumentacj projektow i Specyfikacjami Technicznymi.

Program zapewnienia jako ci winien zawiera w szczególno ci:

- system (sposób i procedur) proponowanej kontroli i sterowania jako ci wykonywanych robót,

- wyposa enie w sprz t i urz dzenia do pomiarów i kontroli (opis laboratorium własnego lub laboratoriów, którym Wykonawca zamierza zleci prowadzenie bada),

- sposób oraz form gromadzenia wyników bada laboratoryjnych, zapis pomiarów, a tak e wyci ganych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym, proponowany sposób i form przekazywania tych informacji Inspektorowi nadzoru,

- wykaz maszyn i urz dze stosowanych na budowie z ich parametrami technicznymi oraz wyposa eniem w mechanizmy do sterowania i urz dzenia pomiarowo-kontrolne,

- rodzaje i ilo rodków transportu oraz urz dze do magazynowania i załadunku materiaów, spoiw, lepiszczy, kruszyw itp.,

- sposób i procedur pomiarów i bada (rodzaj i cz stotliwo , pobieranie próbek, legalizacja i sprawdzanie urz dze itp.) prowadzonych podczas dostaw materiaów, wytwarzania mieszanek i wykonywania poszczególnych elementów robót.

W przypadku, gdy Wykonawca posiada certyfikat ISO 9001 lub równorz dny, jest on zobowi zany do opracowania programu i planu zapewnienia jako ci zgodnie z wymaganiami certyfikatu.

6.2. Zasady kontroli jako ci robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za peñ kontrol jako ci robót i stosowanych materiaów prowadzon zgodnie z programem zapewnienia jako ci opisanym w p. 6.1. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli, wóczaj c w to personel, laboratorium, sprz t, zaopatrzenie i wszystkie urz dzenia niezb dne do pobierania próbek i bada materiaów oraz

robót. Wykonawca będzie przeprowadza pomiary i badania materiałów oraz robót z czego stotliwoci zapewniają c stwierdzenie, e roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Dokumentacji projektowej i Specyfikacjach Technicznych.

Minimalne wymagania, co do zakresu bada i ich cz stotliwoci s okrelone w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych, normach i wytycznych producentów. W przypadku, gdy brak jest wyra nych przepisów, Zarz dzaj cy realizacj umowy ustali, jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewni wykonanie robót zgodnie z umow . Wykonawca dostarczy Zarz dzaj cemu realizacj umowy wiadectwa stwierdzaj ce, e wszystkie stosowane urz dzenia i sprz t badawczy posiadaj wa n legalizacj , zostały prawidłowo wykalibrowane i odpowiadaj wymaganiom norm okrelaj cych procedury bada . Przed zatwierdzeniem programu zapewnienia jako ci Zarz dzaj cy realizacj umowy mo e za da od Wykonawcy przeprowadzenia bada w celu zademonstrowania, e poziom ich wykonania jest zadowalaj cy.

Zarz dzaj cy realizacj umowy b dzie miał nieograniczony dost p do pomieszcze laboratoryjnych w celu ich inspekcji.

Zarz dzaj cy realizacj umowy b dzie przekazywa Wykonawcy pisemne informacje o jakichkolwiek stwierdzonych niedoci gni ciach dotycz cych urz dze pomiarowych, sprz tu, pracy personelu lub metod badawczych. Je eli niedoci gni cia te b d tak powa ne, e mog wpłyn ujemnie na wyniki bada , Zarz dzaj cy realizacj umowy natychmiast wstrzyma u ycie do robót badanych materiałów i dopu ci je do u ytku dopiero wtedy, gdy niedoci gni cia w pracy laboratorium zostan usuni te i stwierdzona zostanie odpowiednia jako tych materiałów.

Wszystkie koszty zwi zane z organizowaniem i prowadzeniem bada materiałów i robót ponosi Wykonawca.

Inspektor nadzoru, po uprzedniej weryfikacji systemu kontroli robót prowadzonego przez Wykonawc , b dzie ocenia zgodno wykonanych robót i u ytych materiałów z wymaganiami Szczegółowych Specyfikacji Technicznych, na podstawie dostarczonych przez Wykonawc wyników bada .

Dla celów kontroli jako ci i zatwierdzenia, Zarz dzaj cy realizacj umowy jest uprawniony do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów u ródeł ich wytwarzania, a ze strony Wykonawcy i producenta materiałów zapewniona mu b dzie wszelka potrzebna do tego pomoc.

Zarz dzaj cy realizacj umowy mo e pobiera próbki i prowadzi badania niezale nie od Wykonawcy, na swój koszt. Je eli wyniki tych bada wyka , e raporty Wykonawcy s niewiarygodne, to poleci on Wykonawcy lub zleci niezale nemu laboratorium, przeprowadzenie powtórnych lub dodatkowych bada , albo oprze si wył cznie na własnych badaniach przy ocenie zgodno ci materiałów i robót z projektem wykonawczym i Szczegółowymi Specyfikacjami Technicznymi. W takim przypadku całkowite koszty powtórnych lub dodatkowych bada i pobierania próbek zostan poniesione przez Wykonawc .

Zarz dzaj cy realizacj umowy mo e tak e poleci Wykonawcy przeprowadzenie dodatkowych bada tych materiałów, które budz w tpliwo ci co do jako ci, o ile kwestionowane materiały nie zostan przez Wykonawc usuni te lub ulepszone z własnej woli. Koszty tych dodatkowych bada pokrywa Wykonawca tylko w przypadku stwierdzenia nieprawidłowo ci; w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa Zamawiaj cy.

6.3. Pobieranie próbek

Próbki b d pobierane losowo. Zaleca si stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, e wszystkie jednostkowe elementy produkcji mog by z jednakowym prawdopodobie stwem wytypowane do bada .

Zarządzący realizacją umowy będzie miał zapewnioną możliwość udziału w pobieraniu próbek.

Pojemniki do pobierania próbek będą dostarczone przez Wykonawcę i zatwierdzone przez Inspektora nadzoru. Próbki dostarczone przez Wykonawcę do badań będą odpowiednio opisane i oznakowane, w sposób zaakceptowany przez Inspektora nadzoru.

6.4. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami odpowiednich norm. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych, stosowane będą na wytyczne krajowe albo inne procedury, zaakceptowane przez Inspektora nadzoru.

Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inspektora nadzoru o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania.

Wszystkie koszty związane z organizowaniem i prowadzeniem badań materiałów ponosi Wykonawca.

6.5. Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywał Inspektorowi nadzoru kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości.

Wyniki badań (kopie) będą przekazywane Inspektorowi nadzoru na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaakceptowanych.

6.6. Certyfikaty i deklaracje.

Inżynier może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają:

a) Certyfikat na znak bezpieczeństwa wykazujący, że zapewniono zgodnie z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych.

b) Deklarację zgodnie z tym lub certyfikat zgodnie z tym:

- Polskich Norm,

- lub aprobaty technicznej w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy, jeżeli nie są objęte

certyfikacją określoną w pkt „a” i które spełniają wymagania Specyfikacji. W przypadku materiałów, dla których w/w dokumenty są wymagane przez ST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadała te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy. Produkty przemysłowe muszą posiadać w/w dokumenty wydane przez producenta. Jakiegokolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań, będą odrzucone.

6.7. Dokumenty budowy.

6.7.1 Dziennik budowy.

Dziennik budowy jest wymaganym dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy placu budowy do czasu zakończenia budowy. Odpowiedzialność za prowadzenie Dziennika Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Kierowniku Budowy.

6.7.2 Księga obmiaru.

Księga obmiaru stanowi dokument pozwalający na zapisanie ilościowej faktycznej postępu robót z elementów wykonywania robót. Szczegółowe obmiary wykonanych robót przeprowadza się w sposób ciągły w jednostkach przyjętych w wycenionym Kosztorysie i wpisuje się do Księgi Obmiarów.

6.7.3 Pozostałe dokumenty budowy.

Do dokumentów budowy, oprócz wymienionych w pkt 6.1 i 6.2. zaliczają się następujące dokumenty:

a) pozwolenie na realizację zadania budowlanego,

- b) protokoły przekazania Wykonawcy placu budowy,
- c) umowy cywilno – prawne z osobami trzecimi,
- d) protokoły odbioru robót,
- e) protokoły z narad i polecenia Inżyniera,
- f) korespondencje na budowie.

Dokumenty budowy b d przechowywane na placu budowy w miejscu odpowiednia zabezpieczonym. Zagini cie któregokolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem. Wszelkie dokumenty budowy b d zawsze dost pne dla Inżyniera i przedstawiane do wgl du na yczenie Zamawiaj cego.

7. Obmiar robót.

Obmiar robót b dzie okre la faktyczny zakres wykonywanych robót zgodnie z Dokumentacją Projektow i ST, w jednostkach ustalonych w wycenionym Kosztorysie. Obmiaru robót dokonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inżyniera o zakresie obmierzonych robót i terminie obmiaru, co najmniej na 3 dni przed tym terminem. Wyniki obmiaru b d wpisywane do Ksi gi Obmiaru. Jakikolwiek bł d lub przeoczenie (opuszczenie) w ilo ciach podanych w Przedmiarze Robót lub gdzie indziej w ST nie zwalnia Wykonawcy od obowi zku uko czenia wszystkich robót. Bł dne dane zostan poprawione wg instrukcji Inżyniera na pi mie. Obmiar gotowych robót b dzie przeprowadzony z cz stotliwo ci wymagana do celu miesi cznej płatno ci na rzecz Wykonawcy lub innym czasie okre lonym w Umowie lub oczekiwanym przez Wykonawc i Inżyniera. Obmiary b d przeprowadzone przed cz ciowym lub ko cowym odbiorem robót, a tak e w przypadku wyst powania dłu szej przerwy w robotach i zmiany Podwykonawcy robót. Wszystkie obmiary robót zanikaj cych przeprowadza si w czasie ich wykonywania.

Wszystkie obmiary robót podlegaj cych zakryciu przeprowadza si przed ich zakryciem.

Wymiary skomplikowanych powierzchni lub obj to ci b d uzupełnione odpowiednimi szkicami umieszczonymi na karcie Ksi gi Obmiarów.

8. Odbiór robót.

W zale no ci od ustale odpowiednich ST, roboty podlegaj nast puj cym etapom odbioru, dokonywanym przez Inżyniera przy udziale Wykonawcy:

8.1. Odbiór robót zanikaj cych lub ulegaj cych zakryciu – polega na finalnej ocenie ilo ci i jako ci wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegn zakryciu. Odbiór robót takich prac b dzie dokonany w czasie umo liwiaj cym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego post pu robót. Odbioru dokonuje Inżynier.

Gotowo danej cz ci robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do Dziennika Budowy z jednoczesnym powiadomieniem Inżyniera.

Odbiór powinien by wykonany nie pó niej ni 3 dni od daty powiadomienia Inżyniera o gotowo ci do odbioru. Decyzj odbioru, ocen jako ci oraz zgod na kontynuowanie robót Inżynier dokumentuje wpisem do Dziennika Budowy.

8.2. Odbiór cz ciowy – polega na ocenie ilo ci i jako ci wykonywanych cz ci robót, który mo e by wcze niej oddany do eksploatacji. Odbioru cz ciowego robót dokonuje si wg zasad jak przy odbiorze ko cowym robót.

8.3. Odbiór ko cowy robót – polega na finalnej ocenie rzeczywistego zu ycia materiałów i robocizny robót w odniesieniu do ich ilo ci, jako ci i kosztów.

Całkowite zako czenie robót oraz gotowo do odbioru ko cowego b dzie stwierdzona przez Wykonawc wpisem do Dziennika Budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na pi mie o tym fakcie Inżyniera.

Odbiór ko cowy nast pi w terminie ustalonym w dokumentach Umowy, licz c od dnia potwierdzenia przez Inżyniera zako czenia robót i przyj cia dokumentów, o których mowa

poniej. Odbioru końcowego robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inżyniera i Wykonawcy.

Komisja odbierająca roboty wskazana przez Zamawiającego dokona ich oceny jako końcowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z Dokumentacją Projektową i ST.

W przypadku niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających lub robót wykończeniowych, komisja przerwie swoje czynności i ustali nowy termin odbioru końcowego. W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jako wykonywanych robót nieznacznie odbiega od wymaganej Dokumentacją Projektową i ST z uwzględnieniem tolerancji i nie ma większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo ruchu, komisja dokona potrąceń, oceniając pomniejszoną wartość wykonywanych robót w stosunku do wymagań w dokumentach Umowy.

8.3.1. Dokumenty do odbioru końcowego:

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru końcowego robót jest protokół odbioru końcowego sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

a) Dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeżeli została sporządzona w trakcie realizacji umowy oraz dokumentację powykonawczą,
b) Specyfikacje Techniczne (podstawowe z dokumentów umowy i ewentualne uzupełniające lub zamienne),

c) Recepty i ustalenia technologiczne,

d) Dzienniki budowy i księgi obmiarów (oryginały),

e) Wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych, zgodnie z ST,

f) Deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów, zgodnie z ST,

g) Geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu,

h) Oryginały mapy zasadniczej powstałej w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej. W przypadku, gdy roboty pod względem wymienionego przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru końcowego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru końcowego robót.

Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego. Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

8.3.2. Odbiór pogwarancyjny.

Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym i zaistniałych w okresie gwarancyjnym. Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad zapisanych w części dotyczącej „Odbioru końcowego robót”.

9. Podstawa płatności.

Podstawą płatności jest cena jednostkowa skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę przedmiarów ustaloną dla danej pozycji kosztorysu ofertowego.

Cena jednostkowa pozycji kosztorysowej będzie uwzględniała wszystkie materiały, czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie określone dla danej roboty w specyfikacji technicznej i dokumentacji projektowej.

Ceny jednostkowe obejmować będą robocizną wraz z towarzyszącymi kosztami, wartością tych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy, wartość prac sprzętu z kosztami towarzyszącymi, koszty pośrednie i zysk.

Do cen jednostkowych nie należy wliczać podatku VAT.

Cena umowa może być zniżona w następujących przypadkach:

- a) Warunki terenowe są zdecydowanie bardziej skomplikowane niż można było przypuszczać z informacji przekazanych oferentom oraz przeprowadzonego przez oferentów rozeznania,
  - b) Inżynier zleca wykonanie robót dodatkowych,
  - c) Inżynier zleca wykonanie dodatkowych badań materiałów lub robót a ich wynik nie potwierdza występowania wad,
  - d) Błąd w wykonanych przez Wykonawcę pomiarach wynika z błędnych danych przekazanych przez Inżyniera,
  - e) Inni wykonawcy, władze publiczne, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej nie działają zgodnie z wyznaczonymi terminami powodując opóźnienia lub dodatkowe koszty.
- Wszystkie dodatkowe koszty przedłożone przez Wykonawcę muszą być zatwierdzone przez Inżyniera.

Koszt robót tymczasowych i towarzyszących zawarty będzie w cenie kontraktowej.

Roboty te nie będą rozliczane osobno.

Płatność miesięczna, – zgodnie z umową zawartą z Zamawiającym.

Płatność zostanie wstrzymana na mocy ustaleń zawartych w Umowie.

10. PRZEPISY: USTAWY, ROZPORZĄDZENIA, NORMY.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, (...) (Dz. U. nr. 130; poz.1389),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego Zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego. (Dz. U. nr. 202; poz. 2072),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych. (Dz.U. nr. 47; poz. 401),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. nr 198; poz. 2041).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 września 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczenia w ocenie zgodności oraz sposobów oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. nr 195; poz. 2011),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. nr 75 z 2002 r.) z późniejszymi zmianami,

Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r (Dz.U. nr. 207; poz. 2016 z 2003 r.) z późniejszymi zmianami oraz przepisy wykonawcze do Ustawy,

Ustawa Prawo Zamówień Publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. nr 19; poz.177) z późniejszymi zmianami,

Ustawa o wyrobach budowlanych z dnia 16 kwietnia 2004 r., Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych. Wymagania ogólne. OWEOB Promocja Sp. z o.o., Warszawa 2003 r.,

Instrukcja ITB nr 282. Wytyczne wykonywania i odbioru robót budowlano – montażowych w okresie obniżonych temperatur, ITB 1988,

Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych. Tom I, budownictwo ogólne. MGPIB, ITB, Arkady 1989.

Nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, podgrupy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim.

Przywołanie przepisu, który został znowelizowany obliguje wykonawcę do stosowania jego aktualnej treści.